

KAS YRA NUOLATINIS LIETUVOS GYVENTOJAS PAJAMŲ MOKESČIO MOKĖJIMO IR DEKLARAVIMO TIKSLAIS

TURINYS

I. ĮVADINĖ DALIS

II. KRITERIJAI, KURIAIS REMIANTIS NUSTATOMA, AR ASMUO YRA NUOLATINIS LIETUVOS GYVENTOJAS

1. Nuolatinė gyvenamoji vieta
2. Asmeninių, socialinių ar ekonominių interesų buvimo vieta
3. Lietuvoje išbūtų dienų skaičius
4. Iš Lietuvos Respublikos biudžeto gaunamos su darbo santykiais susijusios pajamos arba dengiamos pragyvenimo užsienio valstybėje išlaidos, jeigu jų gavėjas – Lietuvos Respublikos pilietis

III. GYVENTOJAS, PAGEIDAUJANTIS TAPTI NUOLATINIU LIETUVOS GYVENTOJU

IV. GYVENTOJAS, GALUTINAI IŠVYKSTANTIS IŠ LIETUVOS

V. PAPILDOMA INFORMACIJA

I. ĮVADINĖ DALIS

Šio leidinio tikslas – paaiškinti gyventojams, kokie asmenys yra laikomi nuolatiniais Lietuvos gyventojais pajamų mokesčio mokėjimo ir deklaravimo tikslais.

Nuolatinio Lietuvos gyventojų sąvoka apibrėžta Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (2002-07-02 įstatymas Nr. IX-1007, Žin., 2002, Nr. 73-3085, toliau - GPMĮ) 4 straipsnyje.

II. KRITERIJAI, KURIAIS REMIANTIS NUSTATOMA, AR ASMUO YRA LAIKOMAS NUOLATINIU LIETUVOS GYVENTOJU

Gyventojas (neatsižvelgiant į tai, ar jis yra Lietuvos pilietis, ar užsienio valstybės pilietis, ar asmuo be pilietybės) kalendoriniais metais laikomas nuolatinio Lietuvos gyventoju, jeigu jis tenkina bent vieną iš GPMĮ 4 straipsnio 1 dalyje pateiktų kriterijų, t.y.:

- Lietuvoje kalendoriniais metais turi nuolatinę gyvenamąją vietą (žr. 1 punktą) arba
- asmeninių, socialinių ir ekonominių interesų kalendoriniais metais turi daugiau Lietuvoje, negu užsienio valstybėje (žr. 2 punktą), arba
- Lietuvoje kalendoriniais metais ištisai ar su pertraukomis išbūna ilgiau kaip 183 dienas (žr. 3.1. punktą), arba
- dvejais vienas paskui kitą einančiais kalendoriniais metais Lietuvoje ištisai ar su pertraukomis išbūna 280 dienų ar daugiau ir vienais iš tų metų Lietuvoje ištisai ar su pertraukomis išbūna ne mažiau kaip 90 dienų (tuomet abiem buvimo Lietuvoje metais asmuo yra laikomas nuolatinio Lietuvos gyventoju) (žr. 3.2. punktą).

Gyventojas, kuris yra Lietuvos Respublikos pilietis ir kuriam atlyginimas mokamas arba jo pragyvenimo išlaidos dengiamos iš Lietuvos Respublikos biudžeto, remiantis GPMĮ 4 straipsnio 1 dalies nuostatomis, yra laikomas nuolatinio Lietuvos gyventoju (žr. 4 punktą).

1. Nuolatinė gyvenamoji vieta

Gyventojas kalendoriniais metais yra laikomas nuolatinio Lietuvos gyventoju, jeigu Lietuvoje tais metais jis turi nuolatinę gyvenamąją vietą.

Sąvoka „nuolatinė gyvenamoji vieta” apibrėžta GPMĮ 2 straipsnio 30 dalyje. Nuolatinė gyvenamoji vieta - tai bet kokia tinkama gyventi vieta (namas, butas, kambarys, bet kokia statinio patalpa, kuri nebūtinai teisiškai įregistruota kaip gyvenamoji patalpa), kurią gyventojas įkuria, išlaiko ir kurioje nuolat arba dažniausiai gyvena, o ne tik trumpam apsigyvena atostogaudamas, atvykęs į komandiruotę, mokyti ar pan. Nuolatinė gyvenamąją vietą laikoma ne tik nuosavybės teise gyventojui priklausanti gyvenamoji vieta, kurioje jis daugiausia gyvena, tačiau ir ta vieta, kurią gyventojas nuomojasi ir joje nuolat arba dažniausiai gyvena.

Jei gyventojas kalendoriniais metais turi gyvenamąją vietą ir Lietuvoje, ir užsienio valstybėje, nuolatinė gyvenamąją vietą laikoma ta vieta, kurioje asmuo tais metais faktiškai daugiausia gyvena.

Pavyzdžiai

1. Lietuvos Respublikos pilietis, nuolatos gyvenantis Lietuvoje, turi du nuosavybės teise jam priklausančias gyvenamąsias vietas: butą Vilniaus mieste ir sodybą Kauno rajone. Toks asmuo, neatsižvelgiant į tai, kokioje vietoje Lietuvoje jis gyvena daugiausia, yra laikomas nuolatinis Lietuvos gyventojas, kadangi nuolatinę gyvenamąją vietą jis turi Lietuvoje.

2. Gyventojas su šeima nuolat gyvena savo name Lietuvoje ir dirba Lietuvos įmonėje. Ispanijoje jis turi vasarnamį, kuriame gyvena kiekvienais metais atostogaudamas bei į kurį atvyksta švenčių dienomis.

Kadangi toks asmuo daugiausia gyvena Lietuvoje, tai laikoma, kad nuolatinę gyvenamąją vietą jis turi Lietuvoje, todėl yra nuolatinis Lietuvos gyventojas.

2. Asmeninių, socialinių ar ekonominių interesų buvimo vieta

Gyventojas kalendoriniais metais yra laikomas nuolatinis Lietuvos gyventojas, jeigu asmeninių, socialinių arba ekonominių interesų tais metais jis turi daugiau Lietuvoje, negu užsienio valstybėje.

Vertinant, kurioje valstybėje gyventojas turi daugiau interesų, turi būti atsižvelgiama į aplinkybių visumą. Jei gyventojas išvyksta iš Lietuvos, tačiau Lietuvoje pasilieka jam nuosavybės teise priklausantis nekilnojamas ir/ar kilnojamas turtas, jo banko sąskaitos, jo šeima lieka gyventi Lietuvoje, jis yra Lietuvos Respublikos pilietis, iš Lietuvos jis gauna pajamų, Lietuvoje moka socialinio draudimo ir/arba gyvybės draudimo įmokas, iš banko Lietuvoje asmuo yra paėmęs kreditą, už kurį mokas palūkanas, ar pan., toks gyventojas buvimo užsienio valstybėje laikotarpiu yra laikomas nuolatinis Lietuvos gyventojas.

Pavyzdžiai

1. Kalendorinių metų balandžio mėn. gyventojas iš Lietuvos išvyksta į užsienio valstybę. Su tos užsienio valstybės kompanija jis dvejiems metams sudaro darbo sutartį ir, išsinuomojęs butą, toje valstybėje gyvena. Jo žmona ir vaikai lieka Lietuvoje. Lietuvoje toks gyventojas turi butą, banko sąskaitą, į kurią perveda savo užsienio valstybėje uždirbtus pinigus, Lietuvoje jis savanoriškai moka socialinio draudimo įmokas bazinei pensijai gauti.

Toks gyventojas nors ir gyvena užsienio valstybėje bei užsienyje gauna pajamų, tačiau daugiau interesų turi Lietuvoje, todėl darbo užsienyje laikotarpiu jis laikomas nuolatinis Lietuvos gyventojas.

2. Kalendorinių metų rugpjūčio mėn. gyventojas trims metams išvyksta iš Lietuvos į užsienio valstybę studijuoti. Būdamas užsienio valstybėje jis mokosi.

Lietuvoje toks asmuo turi butą ir iš banko Lietuvoje yra pasiėmęs ilgalaikę paskolą būsto pirkimui, už kurią moka palūkanas.

Kadangi buvimo užsienio valstybėje laikotarpiu toks asmuo ne tik turi nekilnojamąjį turtą Lietuvoje, bet ir ilgalaikį finansinį įsipareigojimą Lietuvos komerciniam bankui, laikoma, kad toks asmuo interesų turi daugiau Lietuvoje, negu užsienio valstybėje, todėl tuo laikotarpiu jis laikomas nuolatiniu Lietuvos gyventoju.

3. Kalendorinių metų spalio mėn. gyventojas, baigęs vidurinę mokyklą, išvyko iš Lietuvos keliems metams dirbti į užsienio valstybę. Jo tėvai dirba užsienio valstybėje. Lietuvoje liko tik tokio gyventojų tėvams priklausantis butas.

Minėtas gyventojas, dirbdamas užsienio valstybėje, į Lietuvą atvyksta tik atostogauti.

Kadangi tais metais, kuriais išvyko iš Lietuvos, toks gyventojas devynis mėnesius interesų turėjo Lietuvoje (t.y. Lietuvoje gyveno, mokėsi vidurinėje mokykloje, laikė abiturinio egzaminus ir pan.), o užsienio valstybėje interesų turėjo tik tris mėnesius, tai laikoma, kad išvykimo iš Lietuvos metais daugiau interesų jis turėjo Lietuvoje, negu užsienyje, todėl buvo nuolatinis Lietuvos gyventojas. Vėlesniais metais, kuriais gyventojas dirbs užsienio valstybėje, jis nebus laikomas nuolatiniu Lietuvos gyventoju. Tai metais, kai grįš į Lietuvą ir tenkins nors vieną nuolatiniams Lietuvos gyventojams nustatyti taikomą kriterijų, jis vėl bus laikomas nuolatiniu Lietuvos gyventoju.

4. Kalendorinių metų kovo mėn. pradžioje gyventojas kartu su šeima išvyko iš Lietuvos į užsienio valstybę. Toks gyventojas Lietuvoje paliko savo butą, kurį išnuomojo kitam gyventojui Lietuvoje (jokių kitų interesų Lietuvoje jis neturi).

Kadangi išvykimo iš Lietuvos metais toks gyventojas Lietuvoje interesų turėjo tik du mėnesius, o likusius dešimt mėnesių dauguma jo interesų (t.y. gyvenamoji vieta, darbas, pajamų šaltinis, šeima ir pan.) buvo užsienio valstybėje, tai laikoma, kad tais metais daugiau interesų jis turėjo užsienyje, negu Lietuvoje, todėl nebuvo nuolatinis Lietuvos gyventojas. Vėlesniais metais, kuriais gyventojas dirbs užsienio valstybėje, jis taip pat nebus laikomas nuolatiniu Lietuvos gyventoju. Tai metais, kai grįš į Lietuvą ir tenkins nors vieną nuolatiniams Lietuvos gyventojams nustatyti taikomą kriterijų, jis vėl bus laikomas nuolatiniu Lietuvos gyventoju.

5. Lietuvos gyventojas kiekvieną vasarą porai mėnesių išvažiuoja į užsienio valstybę dirbti. Toje valstybėje kelis vasaros mėnesius jis dirba žemės ūkio darbų pas ūkininkus.

Neatsižvelgiant į tai, ar toks gyventojas užsienio valstybėje kiekvieną vasarą dirba legaliai, ar nelegaliai, ir už tai gauna pajamų, jis yra laikomas nuolatiniu Lietuvos gyventoju, kadangi kiekvienu mokestiniu laikotarpiu asmeninių, socialinių ir ekonominių interesų jis turi daugiau Lietuvoje, negu užsienio valstybėje (t.y. Lietuvoje lieka jo šeima, pastovi gyvenamoji vieta, nekilnojamasis turtas ir pan.).

3. Lietuvoje išbūtų dienų skaičius

Užsienio valstybės gyventojas, kuris atvyksta į Lietuvą, tampa nuolatiniu Lietuvos gyventoju, jeigu Lietuvoje jis išbūna GPMĮ 4 straipsnyje nustatytą dienų skaičių.

Į Lietuvą atvykusio gyventojų Lietuvoje išbūtos dienos skaičiuojamos remiantis *Fizinio asmens, kuris Lietuvoje išbūva ištiesai arba su pertraukomis 90, 183 ir 280 dienų, šių laikotarpių apskaičiavimo taisyklėmis*, kurios patvirtintos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2002 m. rugsėjo 25 d. įsakymu Nr. 300 (Žin., 2002, Nr. 95-4146).

Užsienio valstybės gyventojų Lietuvoje išbūtomis dienomis yra laikomos tokios dienos:

- atvykimo į Lietuvą diena,
- Lietuvoje išbūtos dienos, įskaitant ne tik darbo dienas, bet ir poilsio dienas (šeštadienius ir sekmadienius), švenčių dienas, Lietuvoje praleistas atostogų dienas, ir
- išvykimo iš Lietuvos diena.

Jeigu užsienio valstybės gyventojas, atvykęs į Lietuvą, dirba Lietuvoje, tai Lietuvoje jo išbūtomis dienomis yra laikomos ir tokios faktiškai už Lietuvos ribų jo išbūtos dienos, kuriomis jis

iš savo darbo vietos Lietuvoje buvo išvykęs į komandiruotę į užsienio valstybę, ir tos dienos, kuriomis jis atostogavo užsienio valstybėje, jeigu atostogas jam suteikė Lietuvoje esantis jo darbdavys arba darbdavys, kurio pavedimu asmuo dirba Lietuvoje (išskyrus atvejus, kai asmuo po tokių atostogų nebegrižo į Lietuvą).

Jeigu užsienio valstybės gyventojas ketino galutinai išvykti iš Lietuvos, tačiau negalėjo to padaryti dėl savo, sutuoktinio ar savo nepilnamečių vaikų ar įvaikių ligos, arba dėl sutuoktinio ar nepilnamečių vaikų ar įvaikių mirties, ir toks laikotarpis truko ne ilgiau kaip 14 dienų (išskyrus atvejus, jeigu gyventojas, jo sutuoktinis arba vaikas buvo gydomas Lietuvos ligoninėje ar kitoje stacionarioje sveikatos priežiūros įstaigoje, tai toks laikotarpis trunka tol, kol asmuo išrašomas iš ligoninės), tai, skaičiuojant gyventojų Lietuvoje išbūtas dienas, gyventojų dėl šių priežasčių Lietuvoje išbūtos dienos neįtraukiamos į bendrą jo Lietuvoje išbūtų dienų skaičių.

3.1. Užsienio valstybės gyventojas, kuris kalendoriniais metais atvyksta į Lietuvą ir joje tais metais ištiesai arba su pertraukomis išbūna 183 dienas ar daugiau, neatsižvelgiant į tai, kad daugiau interesų turi užsienio valstybėje, atvykimo į Lietuvą metais yra laikomas nuolatinis Lietuvos gyventojas.

Pavyzdžiai

1. Užsienio valstybės gyventojas kalendorinių metų balandžio 15 d. atvyksta į Lietuvą ir įsidarbina Lietuvos įmonėje. Toks asmuo tų pačių metų gruodžio mėn. porai savaitių išvyksta iš Lietuvos atostogauti (atostogas jam suteikė Lietuvos įmonė).

Kadangi toks gyventojas kalendoriniais metais Lietuvoje išbūna 261 dieną (tai skaičius dienų, kuriomis gyventojas išbūna Lietuvoje nuo balandžio 15 d. iki gruodžio 31 d., nes į Lietuvą išbūtų dienų skaičių įtraukiamos ir atostogų užsienyje dienos), t.y. ilgiau kaip 183 dienas, tais metais jis yra laikomas nuolatinis Lietuvos gyventojas.

2. Užsienio valstybės gyventojas - užsienio valstybės įmonės darbuotojas tos įmonės siuntimu kalendorinių metų liepos 7 d. atvyksta į Lietuvą dirbti ir Lietuvoje dirba iki gruodžio 31 d. Iš Lietuvos jis išvyksta tik tų metų rugpjūčio 1 d. atostogauti ir į Lietuvą grįžta rugpjūčio 22 d.

Kalendoriniais metais toks gyventojas Lietuvoje išbūna tik 156 dienas (tai skaičius dienų, kuriomis gyventojas išbūna Lietuvoje nuo liepos 7 d. iki gruodžio 31 d., nes į Lietuvą išbūtų dienų skaičių įtraukiamos ir atostogų užsienyje dienos, kadangi atostogas suteikė darbdavys, kurio pavedimu asmuo dirba Lietuvoje), t.y. mažiau negu 183 dienas, todėl tais metais jis nebus laikomas nuolatinis Lietuvos gyventojas.

3. Lietuvos gyventojas, sudaręs trejų metų darbo sutartį su Airijos įmone, kalendorinių metų pradžioje išvyko į Airiją ir ten dirba bei gyvena. Darbo Airijoje laikotarpiu toks gyventojas Lietuvoje neturi jokių asmeninių, socialinių ir ekonominių interesų, tačiau kiekvienais metais jis atvažiuoja į Lietuvą atostogauti.

Toks gyventojas tuo laikotarpiu, kuriuo dirba ir gyvena užsienyje, nėra laikomas nuolatinis Lietuvos gyventojas.

3.2. Užsienio valstybės gyventojas, kuris kalendoriniais metais atvyksta į Lietuvą ir dvejiems metams vieną kartą einančiais kalendoriniais metais ištiesai arba su pertraukomis Lietuvoje išbūna 280 dienų ar daugiau ir vienais iš tų metų Lietuvoje ištiesai ar su pertraukomis išbūna ne mažiau kaip 90 dienų, tuomet abiem buvimo Lietuvoje metais asmuo yra laikomas nuolatinis Lietuvos gyventojas.

Pavyzdys

Užsienio valstybės gyventojas atvyksta į Lietuvą kalendorinių metų balandžio mėn. ir, tais metais Lietuvoje išbuvęs 110 dienų, išvyksta iš Lietuvos. Sekančių metų pradžioje jis vėl atvyksta į Lietuvą ir joje išbūna 175 dienas.

Kadangi toks gyventojas pirmaisiais metais Lietuvoje išbūna 110 dienų (t.y. ne mažiau kaip 90 dienų), o antraisiais metais – 175 dienas (abiem metais iš viso išbūna 285 dienas), todėl ir pirmaisiais, ir antraisiais buvimo Lietuvoje metais jis laikomas nuolatiniu Lietuvos gyventoju.

3.3. GPMĮ 4 straipsnio 2 dalyje yra nustatytos išimtys, kokiais atvejais į Lietuvą atvykę užsienio valstybių gyventojai, neatsižvelgiant į Lietuvoje išbūtų dienų skaičių, nėra laikomi nuolatinais Lietuvos gyventojais.

Nuolatiniu Lietuvos gyventoju nebus laikomas toks gyventojas - užsienio valstybės pilietis, kuris atvyksta į Lietuvą ir:

- dirba Lietuvos Respublikoje esančioje užsienio valstybės diplomatinėje atstovybėje, konsulinėje įstaigoje ar tarptautinės organizacijos atstovybėje ir yra tos užsienio valstybės diplomatas arba minėtos atstovybės ar įstaigos administracinio – techninio bei aptarnaujančio personalo narys,

- dirba, tačiau su darbo santykiais susijusias pajamas už darbą Lietuvoje gauna iš užsienio valstybės, jos politinio ar teritorinio administracinio padalinio arba vietos valdžios,

- tik verčiasi Lietuvoje registruota individualia veikla per nuolatinę bazę, ir tai yra vienintelis jo atvykimo į Lietuvą tikslas.

4. Iš Lietuvos Respublikos biudžeto gaunamos su darbo santykiais susijusios pajamos arba dengiamos pragyvenimo užsienio valstybėje išlaidos, jeigu jų gavėjas – Lietuvos Respublikos pilietis

Gyventojas - Lietuvos Respublikos pilietis, kuris gyvena užsienio valstybėje, bet atlyginimą gauna iš Lietuvos Respublikos biudžeto ir/arba jo pragyvenimo išlaidos užsienio valstybėje dengiamos iš Lietuvos Respublikos biudžeto, neatsižvelgiant į tai, kad jis gyvena užsienio valstybėje ir asmeninių, socialinių ar ekonominių interesų turi daugiau užsienio valstybėje, negu Lietuvoje, pajamų iš Lietuvos Respublikos biudžeto gavimo laikotarpiu jis yra laikomas nuolatiniu Lietuvos gyventoju.

Pavyzdžiai

1. Gyventojas - Lietuvos Respublikos pilietis dvejiems metams siunčiamas dirbti į užsienio valstybėje esančią Lietuvos Respublikos diplomatinę atstovybę. Tuo laikotarpiu jis su šeima gyvena užsienio valstybėje, o Lietuvoje, išskyrus butą, toks gyventojas neturi jokių kitų interesų.

Kadangi atlyginimą už darbą užsienio valstybėje toks gyventojas gauna iš Lietuvos Respublikos biudžeto, neatsižvelgiant į tai, kad darbo užsienyje laikotarpiu jis gyvena ir interesų turi daugiau užsienio valstybėje, negu Lietuvoje, jis yra laikomas nuolatiniu Lietuvos gyventoju.

2. Lietuvos Respublikos pilietis, išrinktas Europos Parlamento nariu į Lietuvos Respublikai skirtas vietas, gyvena ir dirba Briuselyje.

Kadangi atlyginimą už darbą Europos Parlamente visos kadencijos laikotarpiu toks gyventojas gauna iš Lietuvos Respublikos biudžeto, tai darbo Briuselyje laikotarpiu jis laikomas nuolatiniu Lietuvos gyventoju.

III. GYVENTOJAS, PAGEIDAUJANTIS TAPTI NUOLATINIU LIETUVOS GYVENTOJU

Gyventojas, kuris netenkina nuolatiniam Lietuvos gyventojui taikomų kriterijų, gali kreiptis į Lietuvos Respublikos mokesčių administratorių, kad būtų pripažintas nuolatinis Lietuvos gyventojas.

Remiantis GPMĮ 4 straipsnio 5 dalies nuostatomis, asmuo gali būti pripažintas nuolatinis Lietuvos gyventojas tik tuo atveju, jeigu jis tai metais, už kuriuos prašo jį pripažinti nuolatinis Lietuvos gyventojas, gavo ne mažiau kaip 90 proc. pajamų iš šaltinio Lietuvoje. Į šias iš šaltinio Lietuvoje gyventojas gautas pajamas neturi būti įtraukiamos tokios pajamos, kurios pagal GPMĮ 17 straipsnio nuostatas yra neapmokestinamos pajamų mokesčiu, ir tokios pajamos, kurioms taikomos dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartyje nustatytos pajamų mokesčio lengvatos (pvz., sutartyje tam tikroms pajamų rūšims (palūkanoms, honorarams, dividendams) apmokestinti prie pajamų šaltinio nustatytas pajamų mokesčio tarifas, kuris yra mažesnis negu GPMĮ toms pajamoms apmokestinti taikomas mokesčio tarifas).

Pavyzdys

Užsienio valstybės, su kuria netaikoma dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartis, gyventojas kalendorinių metų gegužės mėn. iš Lietuvos vieneto gauna dividendus. Jokių kitos rūšies pajamų tais metais minėtas asmuo negauna nei Lietuvoje, nei jokiame kitoje užsienio valstybėje.

Toks gyventojas gali kreiptis į Lietuvos Respublikos mokesčių administratorių ir paprašyti jį pripažinti nuolatinis Lietuvos gyventojas už tuos kalendorinius metus.

Gyventojas (neatsižvelgiant į tai, ar jis gyvena Lietuvoje, ar užsienio valstybėje), kuris kalendoriniais metais gavo ne mažiau kaip 90 proc. pajamų iš šaltinio Lietuvoje ir pageidauja tapti nuolatinis Lietuvos gyventojas, turi užpildyti Prašymo pripažinti nuolatinis Lietuvos gyventojas FR0565 formą (prašymo FR0565 forma ir jos pildymo bei teikimo taisyklės patvirtintos Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2003 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr.V-294; Žin., 2003, Nr.117-5375) ir šią formą bei dokumentus, įrodančius, kad ne mažiau kaip 90 proc. savo metinių pajamų gavo iš šaltinio Lietuvoje, pateikti mokesčių administratoriui.

IV. GYVENTOJAS, GALUTINAI IŠVYKSTANTIS IŠ LIETUVOS

Gyventojas, kuris iš Lietuvos išvyksta galutinai, GPMĮ 4 straipsnyje nustatytais atvejais gali būti laikomas nuolatinis Lietuvos gyventojas ir jau išvykęs iš Lietuvos.

Gyventojas yra laikomas galutinai išvykstančiu iš Lietuvos, jeigu jis tenkina Fizinio asmens galutinio išvykimo iš Lietuvos kriterijus, kurie yra patvirtinti Lietuvos Respublikos finansų ministro 2002 m. rugsėjo 25 d. įsakymu Nr. 302 (Žin., 2002, Nr. 95-4148). Laikoma, kad gyventojas išvyksta iš Lietuvos galutinai, kai su Lietuva nutraukia visus asmeninius, socialinius ir ekonominius ryšius. Pavyzdžiui, asmuo laikomas galutinai išvykstančiu iš Lietuvos, jeigu jis persikelia nuolat gyventi į užsienio valstybę, Lietuvoje nepalikęs šeimos, gyvenamojo būsto, jokių finansinių bei kitokių įsipareigojimų ar pan.

- Gyventojas, kuris ne mažiau kaip tris vieną paskui kitą einančius kalendorinius metus buvo laikomas nuolatinis Lietuvos gyventojas, kalendoriniais metais galutinai išvyksta iš Lietuvos, tais metais Lietuvoje išbuvęs mažiau kaip 183 dienas, nuolatinis Lietuvos gyventojas yra laikomas iki galutinio išvykimo iš Lietuvos dienos.

Jeigu gyventojas, kuris ne mažiau kaip tris vieną paskui kitą einančius kalendorinius metus buvo laikomas nuolatinis Lietuvos gyventojas, kalendoriniais metais galutinai išvyksta iš Lietuvos,

tais metais Lietuvoje išbuvęs daugiau kaip 183 dienas, nuolatiniu Lietuvos gyventoju yra laikomas visus galutinio išvykimo iš Lietuvos kalendorinius metus.

Pavyzdžiai

1. Užsienio valstybės gyventojas, su Lietuvos įmone sudaręs penkerių metų darbo sutartį, kalendorinių metų vasario mėn. pradžioje atvyksta dirbti į Lietuvą. Gyventojas darbo Lietuvoje laikotarpiu tampa nuolatiniu Lietuvos gyventoju. Pasibaigus darbo sutarčiai, gyventojas atitinkamų metų vasario 8 d. galutinai išvyksta iš Lietuvos.

Kadangi minėtas gyventojas penkerius kalendorinius metus laikomas nuolatiniu Lietuvos gyventoju, tai galutinio išvykimo iš Lietuvos metais jis bus laikomas nuolatiniu Lietuvos gyventoju iki jo galutinio išvykimo iš Lietuvos dienos, t.y. laikotarpiu nuo sausio 1 d. iki vasario 8 d.

2. Gyventojas, kuris visą savo gyvenimą gyveno Lietuvoje ir buvo nuolatinis Lietuvos gyventojas, susituokė su užsienio valstybės piliete ir kalendorinių metų liepos 12 d. galutinai išvyksta iš Lietuvos gyventi į užsienio valstybę.

Kadangi toks gyventojas galutinai iš Lietuvos išvyksta kalendoriniais metais Lietuvoje išbuvęs 193 dienas (t.y. ilgiau negu 183 dienas), tai visus tuos metus jis bus laikomas nuolatiniu Lietuvos gyventoju.

▪ Gyventojas, kuris ne mažiau kaip tris vieną paskui kitą einančius kalendorinius metus buvo laikomas nuolatiniu Lietuvos gyventoju, kalendoriniais metais galutinai išvyksta iš Lietuvos į tikslinę teritoriją*, neatsižvelgiant į tai, kiek dienų išvykimo iš Lietuvos metais jis išbūna Lietuvoje, yra laikomas nuolatiniu Lietuvos gyventoju visus galutinio išvykimo iš Lietuvos metus ir dar du po jų einančius kalendorinius metus, jeigu:

- tuos trejus metus jis yra personalinės įmonės Lietuvoje savininkas arba
- valdo daugiau kaip 25 proc. Lietuvos vieneto akcijų (dalių, paju), arba
- daugiau kaip 30 proc. savo metinių pajamų kiekvienais iš tų trijų metų jis gauna iš šaltinio Lietuvoje.

*Tikslinėms teritorijoms priskiriama Andoros Kunigaikštystė, Angilija, Antigva ir Barbuda, Aruba, Azorų salos, Bahamų Sandrauga, Bahreino Valstybė, Barbadosas, Belizas, Bermudų salos, Brunėjaus Darusalamas, Didžiosios Britanijos Mergelių salos, Dominikos Sandrauga, Džersis, Džibučio Respublika, Ekvadoro Respublika, Guernsis, Sarkas, Aldernis, Gibraltaras, Grenada, Gvatemalos Respublika, Honkongas, Jamaika, Jungtiniai Arabų Emyratai, Kaimanų salos, Kenijos Respublika, Kosta Rikos Respublika, Kuko salos, Kuveito Valstybė, Libano Respublika, Liberijos Respublika, Lichtenšteino Kunigaikštystė, Macao, Maderos salos, Maldyvų Respublika, Maršalo Salų Respublika, Mauricijaus Respublika, Meno sala, Mergelių salos (JAV), Monako Kunigaikštystė, Montserratas, Naujoji Kaledonija, Nauru Respublika, Niue, Olandijos Antilai, Panamos Respublika, Samoa Nepriklausomoji Valstybė, San Marino Respublika, Seišelių Respublika, Sent Kitso ir Nevio Federacija, Sent Pjeras ir Mikelonas, Sent Vinsentas ir Grenadinai, Šv. Elenos sala, Taičio sala, Turkso ir Caicoso salos, Tongos Karalystė, Urugvajaus Rytų Respublika, Vanuatu Respublika, Venesuelos Respublika (tikslinių teritorijų sąrašas buvo patvirtintas Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. 344 (Žin., 2001, Nr.110-4021, 2004, Nr. 130-4684).

IV. PAPILDOMA INFORMACIJA

Gyventojas, kuris, remdamasis GPMĮ 4 straipsnyje pateiktais kriterijais, save laiko nuolatiniu Lietuvos gyventoju, privalo vykdyti jam priklausančias mokesťines prievoles, t.y. Lietuvos Respublikos mokesčių administratoriui teikti deklaracijas ir į Lietuvos Respublikos biudžetą mokėti pagal Lietuvos Respublikos mokesčių įstatymus mokėtiną mokesťį.

Už mokesťinių prievolių nevykdymą gyventojas atsako Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatyme (Žin., 2004, Nr.63-2243) nustatyta tvarka.

Informacija apie gyventojų mokestines prievoles, pajamų apmokestinimą bei deklaravimą ir kita mokesčių mokėtojams aktuali informacija skelbiama VMI prie FM interneto svetainėje adresu: www.vmi.lt.

Konsultacijas gyventojų pajamų apmokestinimo klausimais nemokamai teikia visos apskričių valstybinės mokesčių inspekcijos ir Mokesčių informacijos centras (tel. 1882, o skambinant iš užsienio - tel. +370 5 255 3190).